

פרטיות במעגלי הקרבה השונים

מיועד לאוכלוסיית החינוך המיוחד בכיתות הקטנות

פיתוח: ניווה סמאן, יעל בר עוז, ליאורה יוספזון, הילה סגל, גבו וייס

מטרה

למידה תוך כדי המחשה של מושג הפרטיות: זיהוי, זכות ושמירה.

מבוא

פעילות זו מהווה תרגול המבוסס על עקרונות מעגלי הקרבה והיא אמורה להמחיש ולחדד עבוד ילדים ומתבגרים את מושג הפרטיות, את זכותם לפרטיות, את התנאים בהם ניתן להפר זכות זאת ואת זכותו של הזולת לפרטיות בדיוק כמו זו שלהם. הפעילות בנויה ממשחק מהנה של התאמת תמונות למעגלי קרבה שונים ודיון בבחירה של התלמיד.

להלן רקע מתומצת על תוכנית "מעגלים" * בשלושה מעגלים (תלמידים, הורים ומורים) המעגלים השונים:

1. מעגל סגול, אישי – פרטי.
 2. מעגל תכלת שנראה חשוב להוסיף כאן – אינטימי משפחתי (מעגל זה לא קיים בתכנית מעגלים המקורי והוכנס כאן מתוך מחשבה שאין לערב בין מגע אינטימי משפחתי ומגע אינטימי אחר באותו מעגל)
 3. מעגל כחול – אינטימיות רומנטית- מינית.
 4. מעגל ירוק – חברים.
 5. מעגל כתום וצהוב – מעגל לחיצת היד והנפנוף מרחוק, יישארו בחוץ בפעילות זו למרות שקיימים בתכנית מעגלים המקורית.
 6. מעגל אדום – זרים
 7. חרוט המסמל את מקומם של העוזרים הקהילתיים למיניהם, אשר נכנסים לכל המעגלים אך רק בשל היותם בתפקיד ובמסגרת תפקידם והאתיקה של מקצועם.
- * הפעלה זו מבוססת על חלק מהעקרונות של תכנית מעגלים של קמפטון (1983), אולם הפעילות איננה חלק מתכנית זו ואף משנה חלק מהמרכיבים הבסיסיים של התכנית המקורית.

הכנת הפעילות

במרכז הכיתה יועמד לוח מעגלים על פי הדגם המופיע בתחתית הדף.

בפני התלמידים ייוצגו סיטואציות שונות בתמונות** או במשפטים על כרטיסיות, למשל (ההתייחסות היא לשני המינים):

1. אימא נכנסת לחדר של מתבגר.
2. מורה פותח ילקוט של תלמיד.
3. ילד מציץ מאחורי גבו של מישו.
4. ילד מרים שמלה.
5. ילד מתקלח ופותחים לו את הדלת.
6. מישו מצוטט לשיחה פרטית.
7. מישו פותח יומן אישי.
8. מישו פותח מכתב שלא מיועד אליו.
9. בדיקת רופא בנוכחות אימא.
10. ילד מוריד מכנסיים למישו.
11. מורה שתופסת פתק שמועבר בכיתה.
12. שני חברים מתחבקים חיבוק חברי (מאותו מין).
13. זוג מתחבק.
14. ילד קורא ספר בחדר.
15. זוג מתנשק.
16. זוג או שני חברים בשיחה אינטימית.
17. הצצה דרך חור המנעול או מתחת לדלת.
18. הצצה בחלון של בית.
19. ילד מתיישב על ילד אחר.
20. קבוצת ילדים משחקים כדורסל.
21. ילד וילדה משחקים ברופא וחולה.

** מוצעות שתי אפשרויות לעבודה עם התמונות: א. מנחה התכנית ישיג תמונות בהתאם לרשימה. את התמונות ניתן להשיג מחברות, מאוספים ומתוכנות מיוחדות של תמונות או להוריד מהאינטרנט. חשוב כי התמונות לא יהיו בוטות וכי בתמונות לא יופיע עירום או תכנים העשויים לפגוע. ב. התמונות יאספו בעבודה משותפת של המנחה עם התלמידים מתוך חוברות שהמנחה יביא לכיתה.

הפעילות

החשיבה המשותפת צריכה להיות לאיזה מעגל מכניסים את התמונה, לאחר שהתלמיד מניח את התמונה במעגל שנראה לו נכון, לקיים דיון:

- מה רואים בתמונה?
- איזה הרגשה זה עושה?
- אם זה נעים ומתאים, מה התנאים כדי שזה יתאפשר.
- אם זה לא נעים או לא מתאים, מה ניתן לעשות כדי להפסיק את זה?
- מה אפשר לעשות אחר כך?

דין

נקודות לשיחה מסכמת אחרי שיבוץ התמונות והדין:

- מהי פרטיות ואיך אנו משיגים אותה?
- האם מותר לחדור לפרטיות שלנו? אם כן באיזה תנאים?
- האם גם אנחנו עשויים לפגוע בפרטיות של האחר?
- האם יש כללים כדי לקיים את זכותי לפרטיות ואת חובתי לשמור על פרטיות האחר?

כהמשך מומלץ, לערוך עם הורים ועם צוות חינוכי מפגש דומה, להתחיל מהמקום האישי שלהם ואח"כ לעבור לילד שלהם או לילד שהם עובדים עמו.

